

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 43 0 Ps 084588 20 Rev 2
Sarajevo, 19.05.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Tife Potogije, kao predsjednice vijeća, Slavice Čindrak i Jasne Mujanović, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: ACE Insurance (Switzerland) Limited, sa sjedištem u Zurich, ul. Barengasse br. 32, Švicarska, koga zastupa punomoćnik Denis Alić, advokat iz Sarajeva, ul. Grbavička broj 4/V, protiv tuženog: „Gorja Transporti“ d.o.o. Žepče, sa sjedištem u Žepču, ul. Poslovni centar XP bb, koga zastupa punomoćnik Zahid Kovač, advokat iz Zenice, radi isplate regresne naknade iz osiguranja, v.s. 126.383,77 KM, odlučujući o reviziji tuženog na presudu Kantonalnog suda u Zenici broj: 43 0 Ps 084588 19 Pž 3 od 09.01.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 19.05.2020. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Zenici broj: 43 0 Ps 084588 13 Ps od 11.07.2016. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je traženo da se obaveže tuženi da tužitelju isplati naknadu u iznosu od 64.619,00 EUR-a, što odgovara protuvrijednosti od 126.383,77 KM, sa zakonskim zateznim kamatama počev od 06.05.2011.godine pa do isplate, kao i da tužitelju naknadi troškove postupka, kao neosnovan. Obavezan je tužitelj da tuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 4.378,72 KM a sa preostalim dijelom zahtjeva za naknadu troškova parničnog postupka preko dosuđenog iznosa, tuženi je odbijen.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj: 43 0 Ps 084588 16 Pž 2 od 26.10.2016. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i presuda prvostepenog suda potvrđena. Odbijeni su zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 965,25 KM, a tuženog u iznosu od 1.222,65 KM.

Rješenjem Vrhovnog suda FBiH br. 43 0 Ps 084588 17 Rev od 12.11.2019. godine revizija tužitelja je usvojena, drugostepena presuda ukinuta i predmet vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje. O zahtjevu za troškove sastava revizije odlučit će se konačnom odlukom.

Novom drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj: 43 0 Ps 084588 19 Pž 3 od 09.01.2020. godine žalba tužitelja je uvažena i presuda prvostepenog suda preinačena, tako da se u cijelosti usvaja tužbeni zahtjev tužitelja, kojim je obavezan

tuženi da na ime regresne naknade iz osiguranja tužitelju isplati iznos od 64.619,00 EUR, što odgovara protuvrijednosti od 126.383,77 KM, sa zakonskim zateznim kamatama počev od 06.05.2011. godine pa do isplate, te da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 10.081,12 KM. Odbijen ja zahtjev tuženog za naknadu troškova parničnog postupka u ukupnom iznosu od 7.070,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu, iz razloga povreda odredaba parničnog postupka učinjene pred drugostepenim sudom i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija uvaži, drugostepena presuda ukine i ponovno vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje, uz naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 1.452,00 KM.

Tužitelj nije podnio odgovor na reviziju.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti, u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), revizijski sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

U odnosu na prigovore povreda postupka revident ukazuje na povredu čl. 231. ZPP-a, koji se odnosi na sadržaj obrazloženja presude, revident ukazuje da drugostepeni sud nije cijenio sve žalbene navode, kao i navode iz odgovora na žalbu, a prvenstveno na dokazanost materijala i činjenične podloge, ukazujući na prigovore falsifikata i antitadiranja dokumentacije.

Revizijski sud nalazi da navedeni prigovori nisu osnovani, jer revident nije ni ulagao žalbu na prvostepenu presudu, budući da je prvostepenom presudom tužbeni zahtjev bio odbijen. Žalbu je uložio samo tužitelj, a tuženi je uložio odgovor na žalbu, u kojoj je prigovorio da nema originala tovarnog lista već da je priložena fotokopija. Iz stanja u spisu se vidi da je u postupku izveden dokaz čitanjem fotokopije međunarodnog tovarnog lista br. ... od 27.01.2011 god. pošiljalac „Innovesta AG“, Vortue 9. CH 5332, Rekingen, Švicarska, preko prevoznika- tuženog, koja fotokopija je ovjerena od strane notara Ljubiše Markovića dana 22.05.2015 god. Ovjerom fotokopije isprave ista je izjednačena za izvornikom ako je ovjera izvršena od notara po čl. 93 Zakona o notarima u FBiH², pa je osporavanja vjerodostojnosti međunarodnog tovarnog lista zato što je izveden dokaz čitanjem fotokopije te isprave a ne originala, u konkretnom slučaju neosnovano.

Prigovor revizije da je pismo subrogacije fabricirano jer je u originalu naveden datum 27.04.2011. god., a u prevodu i potpisu 27.01.2011 god. također ne stoji. Iz navedene isprave prevoda i originala pisma subrogacije se vidi da se radi o istom dokumentu, u kojem je u obe isprave datum putovanja označen sa danom 27.01.2011 god, a pismo je poslato osiguravatelju dana 27.04.2011 god.

Pozivanje revizije da dokazi koji su izvedeni pred sudom nisu zakoniti nisu osnovani iz razloga naprijed navedenih. Osim toga valja naglasiti da po čl. 132 ZPP-a svaka isprava (

¹ Službene novine F BiH, br. 53/03, 73/05 i 19/06

² Službene novine FBiH br. 45/2002 i 30/16;

javna ili privatna) je dokaz, a razlika postoji samo u dokaznoj snazi, kao i teretu dokazivanja da neke činjenice iz javne isprave nisu istinite. Kod javnih isprava teret dokaza je uvijek na strani koja činjenice iz takve isprave osporava, a kod privatnih isprava teret dokaza o činjenicama iz te isprave je na onom ko podnosi tu ispravu kao dokaz.

Tuženi u postupku nije osporavao činjenice koje su naveden u dokazima, već je paušalnim prigovorima osporavao zakonitost dokaza. Međutim, u građanskom pravu, za razliku od krivičnog prava (čl. 11 ZKP FBiH), procesni zakoni ne poznaju pojam „zakonitog“ dokaza, pa su ovi prigovori odbijeni kao neosnovani.

Ni prigovori koje tuženi ističe u postupku da nije zaključen ugovor o prevozu između pošiljaoca firmom „Innovesta AG“, Vortue 9. CH 5332, Rekingen, Švicarska (osiguranik tužitelja), a ni sa firmom „SC Gorje“ d.o.o. Donje Ravne, Žepče kao primaocem, nije osnovan, jer se na osnovu međunarodnog tovarnog lista može utvrditi ko je pošiljalac, a ko primalac pošiljke koju prevozi tuženi, a time i ko odgovara za štetu.

Tačni su navodi revidenta da tovarni list nije ugovor o prevozu, jer postojanje i punovažnost ugovora o prevozu je nezavistan od postojanja tovarnog lista (čl.656 ZOO). Međutim, nedostatak pismene forme ugovora o prevozu ne oslobađa tuženog odgovornosti za štetu koja je nastala zbog otuđenja stvari koja se dogodila od preuzimanja od pošiljaoca stvari do njene predaje primaocu, sve prema međunarodnom tovarnom listu.

Ni prigovori pogrešne primjene materijalnog prava nisu osnovani. Po čl. 671 ZOO-a prevoznik odgovara za gubitak ili oštećenje pošiljke koji se dogodio od preuzimanja do njene predaje, osim ako su prouzrokovani radnjom oštećenog lica, svojstvima pošiljke ili stranim uzrocima koji se nisu mogli predvidjeti, ni izbjeći ili otkloniti.

Ova odredba je u skladu sa Konvencijom o ugovoru za međunarodni prevoz robe drumom³ (dalje CMR).

Čl. 939 st.1 ZOO propisano je da isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguravača, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade sva osiguranikova prava prema licu koje je po ma kom osnovu odgovorno za štetu.

Kako je pošiljalac kod tužitelja osigurao robu koja je predata tuženom na prevoz do primaoca, koje osiguranje obuhvata i period od 01.01.2011. godine do 31.12.2011. godine, a nestanak robe se desio tokom prevoza na području regije Lombardije u Italiji, u noćnim satima između 28/29.01.2011. godine, dok je vozač bio na odmoru u hotelu, a vozilo ostavljeno parkirano bez nadzora, kada su nepoznate osobe razrezale ceradu prikolice te oduzele svu robu koja je bila poslata primaocu po međunarodnom tovarnom listu (CMR) br. 0005810 od 27.01.2011 god. u količini od 24 palete električnih sijalica.

Dana 27.04.2011. godine pošiljalac kao osiguranik tužitelja je uputila pismo subrogacije kojim je na njega prenijela pravo naplate isplaćene osigurane sume od odgovornog lica, a

³ Službeni list FNRJ- Međunarodni ugovori, br. 11/58;

28.04.2011. godine tužitelj kao osiguravač je izvršio isplatu naknadu štete po osnovu osiguranja imovine svom osiguraniku u iznosu od 64.619,00 EUR-a.

Na tako utvrđeno činjenično stanje drugostepeni sud je pravilno primjenio materijalno pravo kada je usvojio tužbeni zahtjev tužitelja primjenom čl. 939 st.1 ZOO-a i čl. 17 CMR-a, za šta je drugostepeni sud naveo razloge koje prihvata i ovaj sud.

Prigovori revizije da tuženi kao prevoznik nije sa pošiljaocem zaključio ugovor o prevozu, pa da mu stoga ne pripada pravo da od prevoznika potraživati štetu zbog gubitka stvari, koju je naplatio od osiguravatelja, po ocjeni ovog suda nije osnovan.

Zakonska subrogacija se temelji na prelasku prava sa oštećenog na osiguravatelja isplatom osigurane sume, a takav prelaz nije uslovljen postojanjem pismenog ugovora o prevozu robe cestovnim putem. Kada je šteta za pošiljaoca nastupila u toku prevoza robe od pošiljaoca do primaoca, postojanje međunarodnog tovarnog lista je dokaz pasivne legitimacije tuženog kao prevoznika, ali i aktivne legitimacije tužitelja na kojeg je pošiljalac ustvari kao oštećeni, prenio sva prava koja ima prema tuženom kao prevozniku po osnovu odgovornosti za štetu.

Ni prigovori zastare potraživanja nisu osnovani, što je ovaj sud obrazložio u svojoj odluci broj 43 0 Ps 084588 17 Rev od 12.11.2019. godine.

Primjenom odredbe člana 380. stav 6. u vezi stava 1. ZOO-a zastarjevanje potraživanje koje pripada osiguravaču prema trećem licu odgovornom za nastupanje osiguranog slučaja počinje teći kada i zastarijevanje potraživanja osiguranika prema tom licu i navršava se u istom roku, a potraživanje ugovarača osiguranja iz ... ugovora o osiguranju zastarjeva za tri godine, računajući od prvog dana poslije protoka kalendarske godine u kojoj je potraživanje nastalo. Potraživanje je nastalo 29.01.2011. godine, što znači da se rok zastarjevanja iz ugovora o osiguranju stvari i prema osiguravaču računa od prvog kalendarske 2012.godine i traje tri godine, a kako je tužba u predmetnom sporu podnijeta 04.03.2013. godine, proizilazi da je podnesena u okviru roka propisanog navedenim odredbama, zbog čega prigovor zastare potraživanja nije osnovan.

S toga je pravilno primjenjeno materijalno pravo od strane drugostepenog suda kada je žalba tužitelja usvojena, prvostepena presuda preinačena i udovoljeno tužbenom zahtjevu. Svi ostali prigovori odnose se na pobijanje činjeničnih utvrđenja koji po čl. 240 st.2 ZPP-a nisu mogli biti ocjenjivani u revizijskom postupku.

Slijedom svega navedenog proizilazi da prigovori revizije o postojanju povreda postupka nisu osnovani, a kako je materijalno pravo pravilno primjenjeno to je primjenom čl. 248. ZPP-a revizija tuženog odbijena kao neosnovana.

Kako je odbijena revizija tuženog to je i odbijen i zahtjev revidenta za naknadu troškova sastava revizije sa primjenom čl. 397. stav 1. ZPP-a.

Predsjednica vijeća
Tifa Potogija, s.r.